
Dokument z posiedzenia

A8-0331/2018

16.10.2018

SPRAWOZDANIE

w sprawie sprawozdania Komisji za rok 2018 dotyczącego Serbii
(2018/2146(INI))

Komisja Spraw Zagranicznych

Sprawozdawca: David McAllister

SPIS TREŚCI

	Strona
PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO	3
INFORMACJE O PRZYJĘCIU PRZEZ KOMISJĘ PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWĄ	15
GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ	16

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie sprawozdania Komisji za rok 2018 dotyczącego Serbii (2018/2146(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając konkluzje z posiedzenia Rady Europejskiej w Salonikach w dniach 19–20 czerwca 2003 r.,
- uwzględniając deklarację z Sofii przyjętą na szczycie UE–Bałkany Zachodnie w dniu 17 maja 2018 r. i załączony do niej program działań priorytetowych z Sofii,
- uwzględniając decyzję Rady 2008/213/WE z dnia 18 lutego 2008 r. w sprawie zasad, priorytetów i warunków zawartych w partnerstwie europejskim z Serbią oraz uchylającą decyzję 2006/56/WE,
- uwzględniając opinię Komisji z dnia 12 października 2011 r. na temat wniosku Serbii o członkostwo w Unii Europejskiej (SEC(2011)1208), decyzję Rady Europejskiej z dnia 2 marca 2012 r. o przyznaniu Serbii statusu kraju kandydującego oraz decyzję Rady Europejskiej z posiedzenia w dniach 27–28 czerwca 2013 r. o otwarciu negocjacji akcesyjnych z Serbią,
- uwzględniając układ o stabilizacji i stowarzyszeniu między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi a Republiką Serbii, który wszedł w życie dnia 1 września 2013 r.,
- uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1244 (1999), opinię doradcą Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości (MTS) z dnia 22 lipca 2010 r. w sprawie kwestii zgodności jednostronnej deklaracji niepodległości Kosowa z prawem międzynarodowym oraz rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 64/298 z dnia 9 września 2010 r., w której uznano treść opinii MTS i z zadowoleniem przyjęto gotowość UE do ułatwienia dialogu między Serbią a Kosowem,
- uwzględniając proces berliński rozpoczęty dnia 28 sierpnia 2014 r.,
- uwzględniając deklarację oraz zalecenia przyjęte na ósmym posiedzeniu Parlamentarnego Komitetu Stabilizacji i Stowarzyszenia UE–Serbia w dniach 13–14 czerwca 2018 r. i na ósmym posiedzeniu Parlamentarnego Komitetu Stabilizacji i Stowarzyszenia UE–Serbia w dniach 13–14 czerwca 2018 r.,
- uwzględniając sprawozdanie końcowe Biura Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka przy Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE/ODIHR) dotyczące ograniczonej misji ds. obserwacji wyborów z dnia 29 lipca 2016 r. w sprawie przedterminowych wyborów parlamentarnych w Serbii,
- uwzględniając sprawozdanie misji ds. oceny wyborów z ramienia OBWE/ODIHR z dnia 2 kwietnia 2017 r. w sprawie wyborów prezydenckich w Serbii,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji za rok 2018 dotyczące Serbii z dnia 17 kwietnia 2018 r. (SWD(2018)0152),

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 6 lutego 2018 r. pt. „Wiarygodna perspektywa rozszerzenia dla Bałkanów Zachodnich oraz zwiększone zaangażowanie UE w tym regionie” (COM(2018)0065),
  - uwzględniając wspólne wnioski z dialogu gospodarczo-finansowego między UE a Bałkanami Zachodnimi i Turcją z dnia 23 maja 2017 r. (9655/17),
  - uwzględniając czwarte posiedzenie Rady Stabilizacji i Stowarzyszenia UE–Serbia, które odbyło się w dniu 16 listopada 2017 r.,
  - uwzględniając ósme posiedzenie konferencji na szczeblu ministerialnym w sprawie przystąpienia do UE z udziałem Serbii, które odbyło się w dniu 25 czerwca 2018 r.,
  - uwzględniając sprawozdanie Grupy Państw Przeciwko Korupcji (GRECO), organu antykorupcyjnego przy Radzie Europy, z lipca 2015 r. w sprawie Serbii oraz sprawozdanie GRECO z czwartej rundy ocen dotyczącej przeciwdziałaniu korupcji w odniesieniu do posłów do parlamentu, sędziów i prokuratorów z dnia 20 października 2017 r.,
  - uwzględniając przeprowadzoną przez Komisję ocenę programu reform gospodarczych Serbii na lata 2018–2020 z dnia 17 kwietnia 2018 r. (SWD(2018)0132) i wspólne wnioski z dialogu gospodarczo-finansowego między UE a Bałkanami Zachodnimi przyjęte przez Radę w dniu 25 maja 2018 r.;
  - uwzględniając dokument Komisji Weneckiej pt. „Opinion on the draft amendments to the constitutional provisions on the judiciary” [Opinia w sprawie projektu zmian przepisów konstytucyjnych dotyczących sądownictwa] z dnia 25 czerwca 2018 r.,
  - uwzględniając wyniki badania z 2017 r. dotyczącego marginalizowanych Romów na Bałkanach Zachodnich, wspieranego przez Komisję i przeprowadzonego przez Bank Światowy oraz Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju,
  - uwzględniając wspólny dokument roboczy służb Komisji pt. „Gender Equality and Women’s Empowerment: Transforming the Lives of Girls and Women through EU External Relations 2016–2020” [Równouprawnienie płci i wzmocnienie pozycji kobiet: odmiana losu dziewcząt i kobiet w kontekście stosunków zewnętrznych UE w latach 2016–2020];
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie sprawozdania Komisji dotyczącego Serbii za rok 2016¹,
  - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A8-0331/2018),
- A. mając na uwadze, że Serbię, podobnie jak każde państwo ubiegające się o członkostwo w UE, należy oceniać na podstawie postępów w wypełnianiu, wdrażaniu i stosowaniu tego samego zbioru kryteriów, a także mając na uwadze, że harmonogram przystąpienia zależy od jakości niezbędnych reform i zaangażowania w ich realizację; mając na

¹ Dz.U. C 331 z 18.9.2018, s. 71.

- uwadze, że przystąpienie jest i pozostanie procesem opartym na zasługach, w pełni zależnym od obiektywnych postępów poczynionych przez poszczególne kraje, w tym Serbię;
- B. mając na uwadze, że od czasu rozpoczęcia negocjacji z Serbią otwarto 14 rozdziałów negocjacyjnych, z których dwa zostały tymczasowo zamknięte;
  - C. mając na uwadze, że Serbia stale angażuje się w normalizację stosunków z Kosowem, czego wynikiem jest pierwsze porozumienie w sprawie zasad regulujących normalizację stosunków z dnia 19 kwietnia 2013 r. oraz porozumienia z sierpnia 2015 r.; mając na uwadze, że Serbia jest nadal zaangażowana w dialog;
  - D. mając na uwadze, że Serbia przyczyniła się do wzmocnienia współpracy i stosunków dobrosąsiedzkich w regionie, a także do pokoju i stabilności, pojednania oraz stworzenia klimatu sprzyjającego podejmowaniu otwartych kwestii, które wynikają z przeszłości i dotyczą relacji dwustronnych;
  - E. mając na uwadze, że Serbia jest nadal zaangażowana w tworzenie prawidłowo działającej gospodarki rynkowej i wciąż odnotowuje znaczne osiągnięcia w zakresie wywiązywania się ze zobowiązań wynikających z układu o stabilizacji i stowarzyszeniu;
  - F. mając na uwadze, że praworządność jest podstawową wartością, na której opiera się UE, oraz centralnym elementem zarówno procesu rozszerzenia, jak i procesu stabilizacji i stowarzyszenia; mając na uwadze, że aby stawić czoła ważnym wyzwaniom pozostającym nadal w tej dziedzinie, potrzebne są reformy, zwłaszcza w kwestii zagwarantowania niezawisłego, bezstronnego, odpowiedzialnego i skutecznego wymiaru sprawiedliwości, a także walki z korupcją i przestępczością zorganizowaną oraz ochrony praw podstawowych;
  - G. mając na uwadze, że Serbia ratyfikowała wszystkie podstawowe konwencje Międzynarodowej Organizacji Pracy, w tym w szczególności Konwencję dotyczącą wolności związkowej i ochrony praw związkowych z 1948 r. (nr 87), Konwencję dotyczącą stosowania zasad prawa organizowania się i rokowań zbiorowych z 1949 r. (nr 98) oraz Konwencję dotyczącą pracy przymusowej lub obowiązkowej z 1930 r. (nr 29);
  - H. mając na uwadze, że sytuacja w zakresie wolności wypowiedzi i niezależności mediów nadal budzi szczególnie duże obawy, wobec czego należy zająć się nią priorytetowo, w sposób zdecydowany i skuteczny;
  - I. mając na uwadze, że Serbia korzysta z pomocy przedakcesyjnej w ramach Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA II), w ramach której łączna orientacyjna kwota przydzielonych środków finansowych na lata 2014–2020 wynosi 1,5 mld euro; mając na uwadze, że orientacyjna kwota środków przydzielonych Serbii w ramach IPA II na lata 2018–2020 wynosi po korekcie 728 mln euro; mając na uwadze, że Serbia otrzymała premię za wyniki przeglądu śródkresowego;
1. z zadowoleniem przyjmuje nieustanne zaangażowanie Serbii w proces integracji z Unią Europejską; wzywa Serbię, by przy wsparciu Komisji aktywnie propagowała tę

strategiczną decyzję wśród obywateli Serbii oraz by stale zwiększała widoczność UE oraz ilość terminowych i przejrzystych informacji na temat UE, a także finansowanych przez nią projektów i programów;

2. podkreśla, że gruntowne wdrożenie reform i strategii politycznych jest głównym wskaźnikiem pomyślnego procesu integracji; wzywa władze serbskie, by usprawniły planowanie, koordynację i monitorowanie wdrażania nowych przepisów i strategii politycznych; z zadowoleniem odnosi się do przyjęcia trzeciego przeglądu programu krajowego na rzecz przyjęcia dorobku prawnego UE oraz ostrzega przed konsekwencjami niewłaściwej transpozycji ważnych przepisów UE dotyczących dostosowania do dorobku prawnego UE; z zadowoleniem przyjmuje ocenę Komisji zawartą w jej komunikacie pt. „A credible enlargement perspective for and enhanced EU engagement with the Western Balkans” [Wiarygodna perspektywa rozszerzenia dla Bałkanów Zachodnich oraz większe zaangażowanie UE w tym regionie], zgodnie z którą przy założeniu silnej woli politycznej, przeprowadzenia rzeczywistych i trwałych reform oraz ostatecznego rozwiązania sporów z sąsiadami Serbia mogłaby stać się państwem członkowskim UE; wzywa Radę i Komisję, by – pod warunkiem poczynienia niezbędnych postępów, szczególnie w podstawowej dziedzinie, jaką jest praworządność – wsparły otwarcie rozdziałów negocjacyjnych przygotowanych pod względem technicznym oraz przyspieszyły ogólny proces negocjacji akcesyjnych;
3. z zadowoleniem przyjmuje pomyślne zakończenie procesu programowania IPA w roku 2018 oraz podpisanie umowy finansowej dotyczącej Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej w zakresie rozwoju obszarów wiejskich (IPARD II); wzywa Komisję, aby przy opracowywaniu nowego IPA III uwzględniła odpowiednie przepisy, aby zapewnić możliwość przystąpienia Serbii do UE;
4. z zadowoleniem przyjmuje postępy Serbii w tworzeniu prawidłowo działającej gospodarki rynkowej, zapewnianiu wzrostu gospodarczego i utrzymywaniu stabilności makroekonomicznej i walutowej; podkreśla, że Serbia poczyniła duże postępy, jeżeli chodzi o radzenie sobie ze słabościami prowadzonej polityki, które stanowiły problem w przeszłości, w szczególności w drodze konsolidacji budżetu; podkreśla jednak, że bezrobocie, drenaż mózgow i brak aktywności gospodarczej nadal utrzymują się na wysokim poziomie; wzywa Serbię do opracowania zrównoważonego planu z myślą o przyszłości przedsiębiorstw państwowych; podkreśla, że gospodarka oparta na małych i średnich przedsiębiorstwach jest dla Serbii sprawą najwyższej wagi oraz apeluje o bardziej przejrzyste i mniej uciążliwe otoczenie biznesowe; popiera przystąpienie Serbii do Światowej Organizacji Handlu;
5. wyraża zaniepokojenie utrzymującym się bezrobociem i podkreśla znaczenie szkoleń i rozwoju umiejętności w zakresie przedsiębiorczości u młodych ludzi; wzywa Serbię do poprawy sytuacji kobiet na rynku pracy; apeluje do Serbii o wzmocnienie dialogu trójstronnego; wzywa do zmiany ustawy o składkach na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne oraz ustawy o ubezpieczeniach zdrowotnych w celu zapobiegania dyskryminacji drobnych producentów rolnych;
6. odnotowuje wybory prezydenckie z dnia 2 kwietnia 2017 r.; z zadowoleniem przyjmuje ogólny przebieg wyborów i wzywa władze, by zapewniły stosowanie standardów międzynarodowych; wzywa władze, by w pełni wdrożyły zalecenia misji ds. obserwacji

wyborów z ramienia OBWE/ODIHR, w szczególności dotyczące zapewnienia równych warunków prowadzenia kampanii wyborczej, oraz do nawiązania dialogu z niezależnymi krajowymi misjami obserwacji wyborów; domaga się, by władze szczegółowo zbadały zarzuty o nieprawidłowości, przemoc i zastraszanie, które wysuwano we wcześniejszych procesach wyborczych; zauważa z niepokojem brak przejrzystości w finansowaniu partii politycznych i kampanii wyborczych; zwraca uwagę, że finansowanie partii politycznych musi być przejrzyste i zgodne ze standardami międzynarodowymi;

7. wzywa Serbię, by w większym stopniu dostosowała się do polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE, w tym do jej polityki wobec Rosji, również w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych; z zadowoleniem przyjmuje istotny wkład Serbii w szereg misji i operacji UE (EUTM Mali, EUTM Somalia, EU NAVFOR Atalanta, EUTM RCA) prowadzonych w ramach wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony oraz jej stały udział w tych misjach i operacjach – Serbia bierze aktualnie udział w czterech z sześciu misji lub operacji wojskowych prowadzonych obecnie przez Unię; wyraża jednak zaniepokojenie kontynuowaniem przez Serbię współpracy wojskowej z Rosją i Białorusią;
8. wyraża uznanie dla konstruktywnego podejścia Serbii do zarządzania skutkami kryzysu migracyjnego i uchodźczego oraz dla ogromnych starań, jakich dołożył ten kraj, by zapewnić schronienie i pomoc humanitarną, głównie przy wsparciu ze strony UE; z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie przez Serbię nowych ustaw o azylu, cudzoziemcach oraz kontroli granicznej; apeluje do Serbii, by stopniowo dostosowywała swoją politykę wizową do tej obowiązującej w UE; z niepokojem zauważa, że polityka wizowa Serbii, niedostosowana do norm UE, otworzyła możliwość nielegalnej migracji i przemytu do krajów UE, a także do krajów z nią sąsiadujących; wzywa Serbię do wprowadzenia mechanizmu powrotu migrantów o nieuregulowanym statusie, który byłby zgodny z dorobkiem prawnym UE, oraz do dalszej poprawy zdolności tego mechanizmu do zaspokajania potrzeb małoletnich bez opieki; wzywa Serbię, by znalazła możliwe do zrealizowania rozwiązania dla uchodźców z krajów sąsiadujących, m.in. pod względem ich potrzeb mieszkaniowych oraz dostępu do pracy i kształcenia;

Praworządność

9. apeluje do Serbii, by zintensyfikowała reformy w dziedzinie praworządności, a zwłaszcza by zagwarantowała niezawisłość i ogólną skuteczność wymiaru sprawiedliwości; podkreśla, że trzeba położyć szczególny nacisk na wdrożenie skutecznych reform w tej dziedzinie; odnotowuje, że choć poczyniono pewne postępy w ograniczaniu liczby zaległych spraw egzekucyjnych oraz wprowadzaniu środków mających na celu ujednoczenie praktyki sądowej, nie ma pełnej gwarancji co do niezawisłości sądów w Serbii, a skala nacisków politycznych na sądownictwo wciąż budzi obawy; wzywa Serbię do zagwarantowania większej odpowiedzialności, bezstronności, profesjonalizmu i ogólnej skuteczności sądownictwa, a także do ustanowienia systemu bezpłatnej pomocy prawnej gwarantującego dostęp do szerokiego zakresu podmiotów świadczących darmową pomoc prawną; apeluje o stosowanie ogółu orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka;
10. ponownie zwraca uwagę, że należy zwielokrotnić wysiłki w walce z korupcją oraz

wzywa Serbię do wyraźnego zaangażowania się w rozwiązanie tej kwestii; z zadowoleniem odnosi się do przyjęcia ustawy o organizacji i właściwości organów rządowych odnośnie do zwalczania przestępczości zorganizowanej, terroryzmu i korupcji; pozytywnie odnosi się do zmian przepisów kodeksu karnego tego kraju dotyczących przestępstw gospodarczych i zachęca Serbię do pełnego ich wdrożenia, w tym zmiany dotyczącej nadużycia władzy, aby zapobiegać wszelkim nadużyciom; apeluje o dalszą realizację krajowej strategii antykorupcyjnej oraz planu działania w tym zakresie; ponawia wezwanie do władz serbskich o szybkie przyjęcie nowej ustawy o agencji antykorupcyjnej, by usprawnić planowanie, koordynację i monitorowanie wdrażania obowiązujących i nowych przepisów oraz strategii politycznych; podkreśla, że kluczowe znaczenie ma przyznanie agencji zasobów ludzkich i finansowych niezbędnych do wykonywania powierzonych jej zadań w sposób niezależny, a także utrzymanie poziomu tych zasobów; podkreśla, że członkowie agencji antykorupcyjnej muszą być wybierani zgodnie z zasadami przejrzystości, braku konfliktu interesów lub przynależności politycznej; wzywa władze do obsadzenia wszystkich wolnych stanowisk w agencji; wzywa Serbię do dalszej poprawy wyników w zakresie prowadzenia śledztw, przedstawiania aktów oskarżenia i wydawania prawomocnych wyroków skazujących w sprawach dotyczących korupcji na wysokim szczeblu oraz do regularnego publikowania danych statystycznych na temat wyników śledztw we wszystkich przypadkach podejrzeń o korupcję wśród funkcjonariuszy publicznych;

11. wzywa władze serbskie do wdrożenia zaleceń GRECO; apeluje do parlamentu serbskiego o wdrożenie w szczególności zaleceń dotyczących zapobiegania korupcji oraz konfliktom interesów, a także o przyjęcie kodeksu postępowania;
12. przyznaje, że dokonały się pewne postępy w walce z korupcją i przestępczością zorganizowaną oraz z zadowoleniem przyjmuje aktywną rolę Serbii we współpracy policyjnej i sądowej na szczeblu międzynarodowym i regionalnym; wzywa Serbię do wykazania dalszego zaangażowania i osiągnięcia wymiernych rezultatów w tej dziedzinie, w szczególności poprzez przekonujące wyniki w zakresie śledztw, postępowań karnych i wyroków skazujących w sprawach dotyczących przestępczości zorganizowanej, w tym nielegalnego handlu i przemytu migrantów z Serbii do UE i do państw nienależących do UE, morderstw związanych z przestępczością zorganizowaną, cyberprzestępczości, przepływów finansowych wspierających działalność terrorystyczną i prania pieniędzy; wzywa Serbię do dalszych działań w celu pełnego wprowadzenia w życie planu działania uzgodnionego z Grupą Specjalną ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy; zwraca uwagę na rosnącą liczbę ataków przestępczych i wzywa do zajęcia się nimi w drodze pełnej współpracy z organami sądowymi;

Demokracja, dialog społeczny, prawa związkowe i stosunki pracownicze

13. podkreśla, że parlament serbski nadal nie sprawuje skutecznego nadzoru nad władzą wykonawczą, a także że należy wzmocnić przejrzystość, integracyjny charakter i jakość procesu ustawodawczego; z zadowoleniem przyjmuje fakt coraz rzadszego stosowania procedur nadzwyczajnych w procesie stanowienia prawa; podkreśla jednak, że wciąż powszechne stosowanie procedur nadzwyczajnych wywiera negatywny wpływ na kontrolę parlamentarną i publiczną; zaznacza, że należy unikać wszelkich działań ograniczających zdolność parlamentu serbskiego do przeprowadzania skutecznych

debat na temat ustawodawstwa oraz do sprawowania nad nim kontroli; zwraca uwagę na znaczenie działalności opozycji w demokracji i podkreśla, że politycy opozycyjni nie powinni być szkalowani i zniesławiani; wyraża zaniepokojenie faktem, że niektórzy politycy nadużywają dyskursu publicznego w celu podsycania radykalizacji postaw; apeluje o przyjęcie dodatkowych środków zapewniających dialog międzypartyjny oraz skuteczne zaangażowanie społeczeństwa obywatelskiego; wzywa parlament serbski do dokonania przeglądu praktyki obstrukcji parlamentarnej oraz tego, czy praktyka taka tłumi debatę demokratyczną; z zadowoleniem przyjmuje nieustające starania parlamentu serbskiego na rzecz poprawy przejrzystości w drodze debat na temat pozycji negocjacyjnych Serbii w sprawie rozdziałów dotyczących przystąpienia do UE oraz w drodze wymiany zdań z główną grupą negocjacyjną i Krajowego Konwentu ds. Unii Europejskiej; podkreśla, że rola pełniona przez niezależne organy regulacyjne, takie jak krajowy rzecznik praw obywatelskich, agencja antykorupcyjna, krajowa izba kontroli oraz pełnomocnik ds. informacji istotnych dla społeczeństwa i ochrony danych osobowych wymaga pełnego uznania oraz wsparcia; wzywa Parlament Serbii do zaangażowania się we wdrażanie ustaleń i zaleceń niezależnych organów regulacyjnych, w szczególności rzecznika praw obywatelskich; przypomina, że jednym z filarów europejskiego modelu społecznego jest dialog społeczny oraz że regularne konsultacje między rządem a partnerami społecznymi mają zasadnicze znaczenie dla zapobiegania napięciom i konfliktom społecznym; podkreśla, że konieczne jest, aby dialog społeczny nie sprowadzał się tylko do wymiany informacji oraz że ważne projekty ustaw należy konsultować ze wszystkimi zainteresowanymi stronami przed ich procedowaniem w parlamencie;

14. z zadowoleniem przyjmuje przedstawienie projektu reformy konstytucyjnej krajowego wymiaru sprawiedliwości przekazanego do zaopiniowania Komisji Weneckiej; podkreśla, jak ważne jest pełne wdrożenie zaleceń tej komisji; zachęca władze Serbii, aby podjęły pluralistyczną i merytoryczną debatę publiczną i prowadziły ją w konstruktywny sposób, aby zwiększyć świadomość procesu reformy konstytucyjnej w kraju; wzywa do przeprowadzenia szeroko zakrojonych konsultacji publicznych przed przekazaniem ostatecznej wersji projektu do parlamentu serbskiego;
15. z zadowoleniem przyjmuje postępy Serbii w zakresie reform administracji publicznej, polegających zwłaszcza na przyjęciu szeregu nowych przepisów odnośnie do wynagrodzeń pracowników służby cywilnej oraz stosunków pracy, a także samorządów lokalnych i wynagrodzeń urzędników w prowincjach autonomicznych, jak również krajowej akademii szkoleniowej; podkreśla, że wpływ czynników politycznych na obsadzanie stanowisk kierowniczych wyższego szczebla nadal budzi obawy; wzywa Serbię do zmiany ustawy o służbie cywilnej w celu zagwarantowania neutralności administracji publicznej; zauważa, że wzmocnienie zdolności administracyjnych na wszystkich szczeblach jest istotne dla pomyślnego wdrożenia kluczowych reform; z zadowoleniem przyjmuje powołanie ministerstwa integracji europejskiej obejmującego struktury dawnego serbskiego urzędu integracji europejskiej, który kontynuuje działalność, zapewniając wytyczne polityczne dotyczące integracji europejskiej;

Prawa człowieka

16. podkreśla, że wprowadzono ramy ustawodawcze i instytucjonalne gwarantujące poszanowanie praw człowieka; zwraca uwagę, że konieczne jest ich konsekwentne i

skuteczne wdrażanie w całym kraju; wzywa Serbię do przyjęcia nowej ustawy o ochronie danych osobowych i do dołożenia starań, by ustawa ta była w pełni zgodna ze standardami i wzorcowymi praktykami stosowanymi w UE; zauważa, że konieczne są dalsze nieustające wysiłki na rzecz poprawy sytuacji osób należących do grup społecznych o szczególnych potrzebach, w tym dzieci, osób niepełnosprawnych, osób zarażonych HIV/AIDS i osób ze środowisk LGBTI; potępia ciągle odnotowywane przestępstwa z nienawiści wobec Romów i osób LGBTI; wzywa Serbię, by aktywnie zajęła się wykrywaniem i ściganiem przestępstw z nienawiści oraz wydawaniem wyroków skazujących w związku z nimi; wzywa władze serbskie do propagowania klimatu tolerancji oraz potępienia wszelkich form mowy nienawiści, publicznej aprobaty dla ludobójstwa, zbrodni przeciwko ludzkości i zbrodni wojennych oraz ich negowania;

17. wzywa Serbię do uwypuklenia roli i zwiększenia potencjału jej organów w zakresie ochrony grup o szczególnych potrzebach, w tym kobiet, dzieci i osób niepełnosprawnych, a także do zapewnienia lepszej współpracy policji, prokuratorów i służb socjalnych w tym zakresie; z zadowoleniem przyjmuje ratyfikację przez Serbię konwencji stambulskiej i niedawne działania w związku z nią, czyli przyjęcie środków ochrony dzieci przed przemocą, a także ogłoszenie przez rząd planów utworzenia urzędu rzecznika praw dziecka, i wzywa władze do monitorowania skutków przepisów prawnych i innych środków; podkreśla, że nadal występują niedociągnięcia w zakresie przestrzegania praw człowieka osób niepełnosprawnych i wzywa rząd do przyjęcia krajowej strategii w odniesieniu do tych osób;
18. zdecydowanie zachęca władze serbskie do zintensyfikowania działań mających na celu poprawę sytuacji w dziedzinie wolności wypowiedzi i mediów; z zadowoleniem przyjmuje utworzenie nowej grupy roboczej ds. opracowania projektu strategii medialnej; podkreśla, że nadal budzą niepokój groźby, przemoc i zastraszanie dziennikarzy i redakcji, w tym nękanie przez organy administracji i zastraszanie w toku postępowań sądowych; domaga się, by urzędnicy w sposób konsekwentny publicznie potępiali wszelkie formy zastraszania dziennikarzy oraz powstrzymywali się od ingerencji w działalność mediów i dziennikarzy, w tym w kontekście wyborów; zaznacza w związku z tym, że choć niektóre sprawy rozstrzygnięto i postawiono w nich zarzuty, wyroki skazujące wydaje się nadal rzadko; przyjmuje z zadowoleniem wysiłki stałej grupy roboczej powstałej w wyniku zawarcia porozumienia o współpracy i działaniach na rzecz poprawy bezpieczeństwa dziennikarzy i apeluje do władz o wykazanie pełnego zaangażowania w prowadzenie dochodzeń we wszystkich przypadkach ataków na dziennikarzy i redakcje oraz ściganie tych przypadków; wzywa do pełnego wdrożenia ustaw medialnych i do wzmocnienia niezależności krajowego organu regulacyjnego ds. mediów elektronicznych; z zadowoleniem odnosi się do intensyfikacji działań służących przyjęciu strategii medialnej mającej na celu stworzenie pluralistycznego środowiska medialnego i podkreśla w związku z tym, jak ważne jest prowadzenie przejrzystych konsultacji obejmujących wszystkie zainteresowane strony; podkreśla, że konieczna jest całkowita przejrzystość w zakresie własności i finansowania mediów; wzywa do przyjęcia polityki, która będzie chronić media i programy w językach mniejszości narodowych mieszkających w Serbii;
19. apeluje do władz serbskich, by aktywniej współpracowały z organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, w tym organizacjami kobiet oraz ugrupowaniami

zajmującymi się prawami człowieka, których rola jest kluczowa dla dobrze funkcjonującej demokracji; potępia restrykcje i negatywne kampanie wymierzone w niektóre organizacje społeczeństwa obywatelskiego; wzywa do przyjęcia krajowej strategii oraz powiązanego z nią planu działania na rzecz uregulowania otoczenia, w jakim działają organizacje społeczeństwa obywatelskiego; uważa, że konieczne są dalsze wysiłki na rzecz zapewnienia systematycznej współpracy między rządem a społeczeństwem obywatelskim i wzywa do uważniejszego opracowywania i wdrażania prawodawstwa w dziedzinach mających wpływ na społeczeństwo obywatelskie;

Poszanowanie i ochrona mniejszości

20. z zadowoleniem odnotowuje przyjęcie planu działania na rzecz zapewnienia praw mniejszości narodowych oraz uchwalenie dekretu ustanawiającego fundusz dla mniejszości narodowych; zwraca się do rządu Serbii o pełne wdrożenie wszystkich traktatów międzynarodowych dotyczących praw mniejszości; podkreśla, że postępy w dziedzinie ochrony praw mniejszości narodowych są niewystarczające i wzywa do pełnego wdrożenia planu działania oraz do usprawnienia koordynacji i włączenia zainteresowanych stron, w tym państw ościennych, w kwestie dotyczące potrzeb transportowych i komunikacyjnych; odnotowuje, że funkcjonuje już fundusz dla mniejszości narodowych oraz że przeznaczono nań więcej środków finansowych; z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie podstawowych przepisów dotyczących praw mniejszości; ponawia wezwanie do Serbii o zagwarantowanie spójnego wdrażania przepisów dotyczących ochrony mniejszości, w tym przepisów w dziedzinie edukacji i kultury, używania języków mniejszości, reprezentacji mniejszości w organach administracji publicznej i sądownictwie oraz stałego dostępu do mediów i usługi religijnej w językach mniejszości; odnotowuje aktywne uczestnictwo mniejszości narodowych w cyklach wyborczych i wzywa do przyjęcia strategii, które zagwarantują ich sprawiedliwą reprezentację polityczną w zgromadzeniu narodowym Serbii; wzywa do pełnego wdrożenia prawa do terminowej rejestracji urodzeń; podkreśla, że wspieranie i ochrona praw człowieka, w tym praw mniejszości narodowych, stanowi warunek przystąpienia do UE;
21. zauważa, że różnorodność kulturowa Wojwodiny wnosi istotny wkład w tożsamość Serbii; podkreśla, że należy zachować autonomię Wojwodiny oraz bez zbędnej zwłoki przyjąć ustawę o zasobach finansowych Wojwodiny, zgodnie z konstytucją;
22. z zadowoleniem odnotowuje przyjęcie nowej strategii integracji społecznej Romów na lata 2016–2025 wraz z planem działania obejmującym edukację, zdrowie, mieszkalnictwo oraz zatrudnienie; przyjmuje z zadowoleniem fakt uznania w strategii, że kobiety romskie są ofiarami szczególnej dyskryminacji; wzywa Serbię do wytyczenia wyraźnych celów i wskaźników na potrzeby monitorowania realizacji nowej strategii; jest zaniepokojony wysokim wskaźnikiem porzucania nauki szkolnej przez dziewczęta romskie; zauważa, że większość Romów jest dotknięta wykluczeniem społecznym i doświadcza regularnego naruszania przysługujących im praw; wzywa do pełnego wdrożenia nowej strategii integracji społecznej Romów oraz planu działania; podkreśla znaczenie kształtowania polityki służącej zwalczaniu dyskryminacji Romów i antycyganizmu; domaga się umożliwienia Romom konstruktywnego udziału w życiu publicznym i politycznym na wszystkich szczeblach;

Współpraca regionalna i stosunki dobrosąsiedzkie

23. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Serbia jest nadal zaangażowana w utrzymywanie konstruktywnych stosunków dwustronnych z innymi państwami objętymi procesem rozszerzenia, jak również z sąsiadującymi państwami członkowskimi UE; z aprobatą odnotowuje, że Serbia nadal bierze udział w szeregu regionalnych inicjatyw współpracy, takich jak proces współpracy w Europie Południowo-Wschodniej, Rada Współpracy Regionalnej, Środkowoeuropejska umowa o wolnym handlu, inicjatywa adriatycko-jońska, strategia makroregionalna UE na rzecz regionu Dunaju, strategia UE na rzecz regionu Morza Adriatyckiego i Morza Jońskiego, proces brdeńsko-brioński, inicjatywa tzw. szóstki zachodniobałkańskiej oraz powiązany z nią program dotyczący sieci połączeń, a także proces berliński; przyjmuje z zadowoleniem dotychczasowe rezultaty procesu szóstki zachodniobałkańskiej oraz apeluje o dalszy rozwój regionalnego obszaru gospodarczego; ponawia apel do władz serbskich o wdrożenie środków w ramach reform sieci połączeń związanych z programem dotyczącym sieci połączeń; z zadowoleniem przyjmuje wysiłki Serbii na rzecz priorytetowego traktowania inwestycji w infrastrukturę i podkreśla znaczenie większej łączności w regionie; zwraca uwagę, że należy zwielokrotnić wysiłki na rzecz rozwoju gospodarczego i społecznego regionów przygranicznych, aby zapobiec ich wyludnianiu się; popiera propozycję obniżenia opłat roamingowych w regionie Bałkanów Zachodnich; podkreśla, że nierozstrzygnięte spory dwustronne nie powinny negatywnie wpływać na proces przystąpienia do UE; zdecydowanie popiera deklarowaną przez partnerów z Bałkanów Zachodnich wolę dalszego wzmacniania stosunków dobrosąsiedzkich, stabilności w regionie i wzajemnej współpracy; przypomina, że UE jest zdeterminowana, aby jeszcze bardziej zaangażować się we wspieranie transformacji regionu;
24. z zadowoleniem odnotowuje przyjęcie krajowej strategii prowadzenia dochodzeń w sprawie zbrodni wojennych i ich ścigania; odnotowuje przyjęcie strategii prokuratury w odniesieniu do prowadzenia śledztw i procesów sądowych w sprawie zbrodni wojennych, a także wzywa Serbię do przeprowadzenia wszystkich przewidzianych działań; z zadowoleniem przyjmuje powołanie nowego prokuratora ds. zbrodni wojennych w maju 2017 r.; ponownie wzywa do wdrożenia tej strategii, szczególnie poprzez przyspieszenie przedstawiania aktów oskarżenia, oraz do przyjęcia strategii operacyjnej prokuratury; wzywa Serbię do przeprowadzenia skutecznych dochodzeń w sprawie wszystkich zbrodni wojennych, w szczególności tych, które charakteryzują się wysokim profilem, oraz do współpracy z partnerami regionalnymi w tych sprawach; wzywa Komisję Europejską i państwa członkowskie do podjęcia dodatkowych wysiłków na rzecz rozwiązania tych kwestii w procesie negocjacji między UE a Serbią; wzywa władze, by nadal zajmowały się problemem osób zaginionych podczas wojen w latach 90-tych XX w.; wzywa Serbię do ponownego nawiązania pełnej współpracy z obecnym Międzynarodowym Mechanizmem Rezydualnym dla Trybunałów Karnych; wzywa władze serbskie do prowadzenia dalszych prac nad kwestią losu osób zaginionych, w tym do otwarcia archiwów państwowych dotyczących okresu wojny; nalega na Serbię, by przygotowała mechanizm reparacji dla ofiar i ich rodzin; ponownie wyraża poparcie dla inicjatywy w sprawie utworzenia komisji regionalnej na potrzeby ustalenia faktów dotyczących zbrodni wojennych i innych poważnych przypadków łamania praw człowieka popełnionych w byłej Jugosławii; podkreśla znaczenie działań prowadzonych przez regionalne biuro ds. współpracy na rzecz młodzieży i jego

oddziały terenowe na rzecz propagowania pojednania wśród młodzieży; domaga się dalszych zmian ustawy o restytucji i podkreśla, jak ważne jest niedyskryminacyjne traktowanie osób ubiegających się o restytucję mienia w porównaniu z innymi beneficjentami, zwłaszcza w dziedzinie rejestracji własności publicznej;

25. z zadowoleniem przyjmuje nieustające zaangażowanie Serbii w proces normalizacji stosunków z Kosowem oraz zobowiązanie tego kraju do wdrożenia porozumień będących wynikiem wspieranego przez UE dialogu; pozytywnie odnosi się do faktu, że prezydent Serbii podjął dialog wewnętrzny w sprawie Kosowa; ponownie wzywa do pełnego wdrożenia, w dobrej wierze i bez zbędnej zwłoki, wszelkich osiągniętych porozumień, łącznie z tymi dotyczącymi energii, oraz do determinacji w kontynuowaniu procesu normalizacji stosunków; podkreśla, jak ważne jest stworzenie stowarzyszenia/ wspólnoty gmin zamieszkiwanych w większości przez Serbów; zwraca uwagę, że należy przyspieszyć prace nad nowym etapem dialogu z myślą o pełnej normalizacji stosunków między Serbią a Kosowem, które mają zostać określone w prawnie wiążącym porozumieniu; ponownie wzywa Europejską Służbę Działań Zewnętrznych do przeprowadzenia oceny, jak skutecznie strony wywiązują się ze swoich zobowiązań; bezwzględnie potępia zabójstwo Olivera Iranovića, serbskiego polityka pochodzącego z Kosowa, i podkreśla potrzebę prawdziwej współpracy między oficerami dochodzeniowymi z Kosowa i Serbii, a także potrzebę wsparcia międzynarodowego, aby można było postawić sprawców przed sądem;
26. odnotowuje toczącą się debatę na temat ewentualnych korekt granicy między Serbią a Kosowem, w tym wymiany terytoriów, a także oświadczenia publiczne w tej sprawie; zwraca uwagę na wieloetniczny charakter zarówno Kosowa, jak i Serbii, oraz zaznacza, że w tym regionie nie powinno się dążyć do tworzenia państw jednolitych pod względem etnicznym; wspiera dialog, którego prowadzenie ułatwia UE i który stanowi ramy dla wypracowania kompleksowej umowy w sprawie normalizacji stosunków między Serbią a Kosowem; uważa, że ewentualne porozumienie może zostać zaakceptowane wyłącznie pod warunkiem, że zostanie zawarte za zgodą obu stron, z uwzględnieniem ogólnej stabilności w regionie i prawa międzynarodowego;
27. wyraża zaniepokojenie powtarzającymi się wypowiedziami polityków wysokiej rangi, w których kwestionuje się integralność terytorialną Bośni i Hercegowiny, oraz potępia wszelkie formy retoryki nacjonalistycznej mającej na celu nakłanianie do dezintegracji;

Energia i transport

28. wzywa Serbię do pełnego wdrożenia środków w zakresie reformy sieci połączeń w sektorze energii; zachęca Serbię do rozwijania konkurencji na rynku gazu oraz do wywiązania się z odnośnych zobowiązań dotyczących rozdziału (ang. unbundling) przewidzianych w trzecim pakiecie energetycznym; wzywa Serbię do opracowania polityki energetycznej w celu zmniejszenia zależności od importu gazu z Rosji; z zadowoleniem odnotowuje wysiłki tego kraju na rzecz promowania inwestycji w dziedzinie efektywności energetycznej oraz energii ze źródeł odnawialnych; przypomina, że przepisy w sprawie efektywności energetycznej nie są w pełni zgodne z odnośnymi dyrektywami unijnymi; wzywa Serbię do dywersyfikacji źródeł energii i ukierunkowanie jej na inne odnawialne źródła energii;

29. z zadowoleniem odnotowuje wspólne zobowiązanie, podpisane przez Serbię i Bułgarię dnia 17 maja 2018 r. z okazji szczytu UE–Bałkany Zachodnie w Sofii, do zbudowania interkonektora gazowego między tymi krajami, a także przyjęcie pakietu IPA 2018, w którego skład wchodzi istotny pod względem strategicznym projekt infrastrukturalny, jakim jest tzw. autostrada pokoju Nisz–Merdare–Prisztina usprawniająca połączenie transportowe między środkową Serbią a Kosowem oraz mająca symboliczne znaczenie dla stosunków w regionie;
30. wyraża głębokie zaniepokojenie drastycznie wysokim poziomem zanieczyszczenia powietrza w Serbii, z powodu którego – według danych Światowej Organizacji Zdrowia – w 2016 r. wskutek chorób układu oddechowego zmarło ok. 6,5 tys. osób; w związku z tym wzywa władze serbskie do przyjęcia niezbędnych środków doraźnych, aby zaradzić tej sytuacji oraz do przeprowadzenia skutecznej reformy polityki w zakresie transportu i mobilności w dużych miastach w perspektywie średnio- i długoterminowej;
-
- ◦
31. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz rządowi i parlamentowi Serbii.

**INFORMACJE O PRZYJĘCIU
PRZEZ KOMISJĘ PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWĄ**

Data przyjęcia	9.10.2018
Wynik głosowania końcowego	+: 49 -: 3 0: 6
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Michèle Alliot-Marie, Nikos Androulakis, Francisco Assis, Petras Auštrevičius, Amjad Bashir, Goffredo Maria Bettini, Mario Borghezio, Victor Boșținaru, Klaus Buchner, Fabio Massimo Castaldo, Lorenzo Cesa, Javier Couso Permuy, Andi Cristea, Arnaud Danjean, Georgios Epitideios, Knut Fleckenstein, Eugen Freund, Sandra Kalniete, Tunne Kelam, Wajid Khan, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, Arne Lietz, Barbara Lochbihler, Sabine Lösing, Ramona Nicole Mănescu, David McAllister, Francisco José Millán Mon, Clare Moody, Javier Nart, Pier Antonio Panzeri, Demetris Papadakis, Ioan Mircea Pașcu, Tonino Picula, Kati Piri, Julia Pitera, Cristian Dan Preda, Jozo Radoš, Michel Reimon, Sofia Sakorafa, Jean-Luc Schaffhauser, Jordi Solé, Dobromir Sośnierz, Dubravka Šuica, Charles Tannock, László Tőkés, Ivo Vajgl, Geoffrey Van Orden, Anders Primdahl Vistisen, Boris Zala
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Andrzej Grzyb, Takis Hadjigeorgiou, Gilles Pargneaux, Igor Šoltes, Bodil Valero, Marie-Christine Vergiat
Zastępcy (art. 200 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	Andor Deli, Ivan Štefanec

**GŁOSOWANIE KOŃCOWE W FORMIE GŁOSOWANIA IMIENNEGO W KOMISJI
PRZEDMIOTOWO WŁAŚCIWEJ**

49	+
ALDE	Petras Auštrevičius, Javier Nart, Jozo Radoš, Ivo Vajgl
ECR	Amjad Bashir, Charles Tannock, Geoffrey Van Orden, Anders Primdahl Vistisen
EFDD	Fabio Massimo Castaldo
PPE	Michèle Alliot-Marie, Lorenzo Cesa, Arnaud Danjean, Andor Deli, Andrzej Grzyb, Sandra Kalniete, Tunne Kelam, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, David McAllister, Ramona Nicole Mănescu, Francisco José Millán Mon, Julia Pitera, Cristian Dan Preda, Ivan Štefanec, Dubravka Šuica, László Tőkés
S&D	Nikos Androulakis, Francisco Assis, Goffredo Maria Bettini, Victor Boștinaru, Andi Cristea, Knut Fleckenstein, Eugen Freund, Wajid Khan, Arne Lietz, Clare Moody, Pier Antonio Panzeri, Demetris Papadakis, Gilles Pargneaux, Ioan Mircea Pașcu, Tonino Picula, Kati Piri, Boris Zala
VERTS/ALE	Klaus Buchner, Barbara Lochbihler, Michel Reimon, Jordi Solé, Igor Šoltes, Bodil Valero

3	-
ENF	Jean-Luc Schaffhauser
NI	Georgios Epitideios, Dobromir Sośnierz

6	0
ENF	Mario Borghezio
GUE/NGL	Javier Couso Permuy, Takis Hadjigeorgiou, Sabine Lösing, Sofia Sakorafa, Marie-Christine Vergiat

Objaśnienie używanych znaków:

+ : za

- : przeciw

0 : wstrzymało się